

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

Szkoła Podstawowa - klasa VIII

Podstawa programowa przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa

II etap edukacyjny

Edukacja dla bezpieczeństwa służy przygotowaniu uczniów do właściwego zachowania oraz odpowiednich reakcji w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia. Przedmiot obejmuje różnorodne treści kształcenia z zakresu bezpieczeństwa państwa, treści dotyczące organizacji działań ratowniczych, postaw obronnych i pierwszej pomocy.

Bezpieczeństwo państwa pojmowane jest jako obszar wiedzy, który wyjaśnia mechanizmy zapewnienia ładu, porządku, stabilności społeczności ludzkich, a także towarzyszących temu koncepcji, metod i form postępowania. Kształcenie, w ramach przygotowania do działania w stanach nadzwyczajnych, ma charakter interdyscyplinarny, nastawiony na skuteczne działanie i radzenie sobie poszczególnych jednostek w sytuacjach określonych zagrożeń.

Jedną z najważniejszych umiejętności zdobywanych w szkole jest umiejętność udzielania pierwszej pomocy. Już na wczesnym etapie edukacji należy wprowadzić zagadnienia związane z ochroną zdrowia i życia: ocenę bezpieczeństwa miejsca zdarzenia, rozpoznanie potencjalnego zagrożenia życia na podstawie prostych objawów, skuteczne wezwanie pomocy, podejmowanie wstępnych czynności ratujących życie.

Warunki i sposób realizacji

1. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- 1.Odpowiedź ustna– obejmuje znajomość materiału do trzech ostatnich lekcji; w przypadku lekcji powtórzeniowych– z całego działu. Odpowiedź oceniana jest pod względem rzeczowości, prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu, stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji; Za odpowiedź ustną zdobywane są „plusy” – Zdobycie 3 „plusów” daje ocenę bardzo dobrą z aktywności.
- 2.Kartkówka– obejmuje materiał do trzech ostatnich lekcji i nie wymaga wcześniejszego zapowiadania.
- 3.Sprawdzian– odpowiedź pisemna z określonej wcześniej partii materiału lub działu, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- 4.Ocena pracy wykonanej przez ucznia.
- 5.Udział w zawodach.
- 6.Aktywność na lekcji.
- 7.Prace dodatkowe- udział w wolontariacie, uroczystościach związanych z tematyką, przygotowanie prezentacji, inne.

W przypadku sprawdzianów pisemnych lub kartkówek przyjmuje się skalę punktową przeliczoną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

- 0 % - 30 % niedostateczny
- 31 % - 50 % dopuszczający
- 51 % - 70 % dostateczny
- 71 % - 90 % dobry
- 91 % - 99 % bardzo dobry
- 100% celujący

2. Formy poprawy oceny, wystawienie oceny semestralnej i końcowej:

- 1.Nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni.
- 2.Uczeń ma możliwość poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w formie i terminie ustalonym z nauczycielem.
- 3.Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio ze sprawdzianu wpisuje się ocenę poprawioną, liczy się tylko ocena lepsza.
- 4.Jeżeli uczeń otrzyma ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub w nim nie uczestniczył, ma obowiązek zdać materiał w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- 5.Jeżeli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu w pierwszym terminie ani w terminie dodatkowym bez podania przyczyny, która by umożliwiła zmianę terminu, to uzyskuje on ocenę niedostateczną.
- 6.Oceny z kartkówki, również podlegają poprawie- jeśli nauczyciel wyrazi taką chęć.
- 7.Uczeń ma prawo raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji jeżeli tego faktu nie zgłosi na początku lekcji może otrzymać ocenę niedostateczną.
- 8.Każdy uczeń powinien otrzymać w ciągu półrocza minimum 3 oceny.

3. Sposoby informowania uczniów

- 1.Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z Przedmiotowymi Zasadami Oceniania.
- 2.Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom.
- 3.Wszystkie oceny oparte o opracowane kryteria są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
- 4.Sprawdziany są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego.

4. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia obcokrajowca/ powracającego z zagranicy

- 1.Umożliwienie korzystania podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego.
- 2.Stosowanie języka instrukcji w komunikacji z uczniem (krótkie polecenia). W miarę możliwości dostosowywać materiał, stopień trudności do potrzeb ucznia.
- 3.Formułowanie pytań skierowanych w sposób jasny, krótki oraz dostosowany do poziomu znajomości języka polskiego.
- 4.Uwzględnianie w ocenach zaangażowanie w pracę, aktywność, przygotowanie do lekcji ucznia.
- 5.Akceptowanie każdej formy wypowiedzi świadczącej o zrozumieniu zagadnienia (nawet jednorazową czy błędną gramatycznie).
- 5.Umożliwianie wykonania dodatkowych/ zamiennych prac.
- 6.Wydłużenie czasu pracy ucznia jeśli istnieje taka potrzeba.

4. Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa.
- II. Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).
- III. Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.
- IV. Kształtowanie postaw obronnych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Bezpieczeństwo państwa.

Uczeń:

- 1) zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa, rozumie istotę problemu bezpieczeństwa; wymienia składniki bezpieczeństwa państwa;
- 2) jest zorientowany w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa wynikających z położenia Polski;
- 3) zna i przedstawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski;
- 4) zna misję Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ich rolę, podstawowe zadania w systemie obronności państwa oraz strukturę organizacyjną i uzbrojenie.

II. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).

Uczeń:

- 1) wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołanych przez człowieka);
- 2) wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
- 3) przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;
- 4) omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń;
- 5) wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych, w tym zna zasady postępowania w razie pożaru, wypadku komunikacyjnego, zagrożenia powodzią, intensywnej śnieżycy, uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych, zdarzenia terrorystycznego.

III. Podstawy pierwszej pomocy.

Uczeń:

- 1) rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę;
- 2) zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym:
 - a) unikania narażania własnego zdrowia,
 - b) oceniania własnych możliwości,
 - c) rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym,
 - d) wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej;
- 3) podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach;
- 4) przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć;
- 5) potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia:
 - a) wyjaśnia pojęcie stanu zagrożenia życia,
 - b) wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia,
 - c) wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych;
- 6) wie, jak prawidłowo wezwać pomoc:
 - a) wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe,
 - b) wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu;
- 7) podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy;
- 8) zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną:
 - a) wymienia objawy utraty przytomności,

- b) ocenia przytomność poszkodowanego,
- c) ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami przez okres do 10 sekund), d) wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej,
- e) udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło – żuchwa,
- f) układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej bezpiecznej,
- g) zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny;
- 9) systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej;
- 10) zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej:
 - a) wyjaśnia pojęcie nagłego zatrzymania krążenia i wymienia jego oznaki,
 - b) wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości,
 - c) omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia,
 - d) wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą,
 - e) opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej;
- 11) wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu:
 - a) wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia,
 - b) omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia,
 - c) wykonuje na manekinie rękoczyny ratunkowe w przypadku zadławienia,
 - d) wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci;
- 12) zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy: wymienia przedmioty, które powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, przygotowanej na wyprawę turystyczną;
- 13) zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn:
 - a) wyjaśnia pojęcia rany, krwotoku,
 - b) wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny,
 - c) wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny,
 - d) wykonuje opatrunek uciskowy,
 - e) bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne,
 - f) wyjaśnia pojęcia złamania, skręcenia, zwichnięcia,
 - g) stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów,
 - h) wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy;
- 14) rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach:
 - a) wyjaśnia pojęcie oparzenia,
 - b) omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego,
 - c) demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny,
 - d) wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem małych dzieci i środowiska domowego;
- 15) zna zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej:
 - a) potrafi rozróżnić rodzaje krwotoków,
 - b) potrafi zatamować krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego,
 - c) zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”).

IV. Kształtowanie postaw obronnych.

1. Terenoznawstwo.

Uczeń:

- 1) zna podstawy orientowania się w terenie, w tym potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą np. kompasu, busoli, GPS oraz orientować się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych;
- 2) potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie.

2. Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym.

Uczeń:

- 1) zna istotę cyberbezpieczeństwa;
- 2) potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.

3. Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego.

Uczeń:

- 1) zna zasady bezpiecznego i efektywnego posługiwania się bronią strzelecką;
- 2) zna podstawowe części składowe broni strzeleckiej;
- 3) potrafi przyjmować postawy strzeleckie;
- 4) potrafi prawidłowo zgrywać przyrządy celownicze, regulować oddech w czasie składania się do strzału oraz ściągać język spustowy.

5. Kryteria na daną ocenę

Ocena celująca

Uczeń aspirujący do oceny celującej musi spełniać, co oczywiste, wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. Dodatkowo spełnia minimum 3 podpunkty:

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem;
- samodzielnie formułuje problemy, jest dociekliwy i konsekwentnie dąży do rozwiązania problemu;
- bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych (konkurs Młodzież zapobiega pożarom, zawodach pierwszej pomocy organizowanych np. przez PCK);
- jest ratownikiem uznanej organizacji (PCK, WOPR, AHA, EFR, FACC);
- należy do OSP.

Ocena bardzo dobra

Uczeń w stopniu biegłym opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej, tzn.:

- biegle i w sposób powtarzalny prezentuje i omawia podstawowe algorytmy umiejętności ratowniczych;
- wyjaśnia precyzyjnie, jaki jest mechanizm fizjologiczny wykonywanych przez ratownika czynności;
- samodzielnie omawia sposoby zabezpieczenia miejsc, w których doszło do niebezpiecznych zdarzeń;
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się terminologią charakterystyczną dla przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa;
- wykazuje bardzo dobrą orientację w poznanych treściach;
- przejawia umiejętności organizacyjne i przywódcze;
- potrafi sytuować omawiane treści w szerszych kontekstach;
- chętnie uczestniczy w pracach grupowych, przejawia inwencję i twórcze myślenie;
- przedstawia powiązania poznanych treści w ramach edukacji dla bezpieczeństwa z innymi dziedzinami wiedzy;
- posługuje się biegle – w mowie i piśmie – poprawną polszczyzną.

Ocena dobra

Uczeń w stopniu zadowalającym opanował treści zawarte w programie nauczania, tzn.:

- poprawnie demonstrowa podstawowe algorytmy umiejętności ratowniczych;

- rozumie związek wykonywanych czynności ratowniczych z fizjologią ludzkiego organizmu;
- wie, jakie są podstawowe zasady zabezpieczenia miejsca wypadku;
- zna terminologię charakterystyczną dla edukacji dla bezpieczeństwa;
- rozumie powiązania poznanych treści w ramach edukacji dla bezpieczeństwa z innymi dziedzinami wiedzy;
- posługuje się – w mowie i piśmie – poprawną polszczyzną;
- potrafi zastosować wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań praktycznych.

Ocena dostateczna

Uczeń w stopniu dostatecznym opanował treści zawarte w programie nauczania, tzn.:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia charakterystyczne dla edukacji dla bezpieczeństwa;
- z niewielką pomocą nauczyciela demonstruje podstawowe algorytmy umiejętności ratowniczych;
- rozumie zagrożenia, jakie pojawić się mogą na miejscu wypadku;
- wie, jakie są aktualne (2020) zalecenia dotyczące podstawowych czynności ratowniczych;
- rozumie, że poszczególne elementy wiedzy są ze sobą powiązane;
- w trakcie ćwiczeń praktycznych podporządkowuje się poleceniom nauczyciela;
- w sposób poprawny posługuje się językiem polskim.

Ocena dopuszczająca

Uczeń przy prezentacji umiejętności i wiedzy wymaganej programem nauczania potrzebuje stale wsparcia nauczyciela, ale:

- zna podstawowe pojęcia;
- czynności ratownicze wykonuje, wspomagając się algorytmem;
- wie, jakie służby należy wezwać na miejsce niebezpiecznego zdarzenia;
- wie, jakie informacje podajemy podczas wzywania pomocy;
- zna numery telefonów alarmowych;
- popełnia błędy w wypowiedziach pisemnych i ustnych;
- jest mało aktywny w trakcie prac grupowych.

Ocena niedostateczna

Oznacza, że uczeń nie był w stanie zrealizować wymagań nawet na ocenę dopuszczającą.